יום ב', ט"ז באלול תשע"ו (19 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

למה אלול הוא חודש הסליחות?

רגע לפני השנה החדשה ויום כיפור, מתחיל חודש הסליחות. אבל למה דווקא אלול? והאם אי אפשר לחזור בתשובה בתמוז או בחשוון?

חודש אלול כבר כאן. "חודש הסליחות" הוא מכונה, ובפועל זה אומר שהמוני יהודים קוראים את הסליחות מדי לילה בחצות (או מדי יום לפני בוקר), ובעיקר מבטיחים לעצמם ולאלוקים להשתפר, להשתנות, להיות אנשים טובים יותר. אומרים שבחודש זה "המלך בשדה", כלומר הקב"ה יוצא לקראתנו על מנת לתת לנו צ'אנס להשתנות. העניין מעודד מאוד, ואף מרגש, אבל לצדו עולה שאלה מתבקשת: אם אלול הוא חודש הרחמים והסליחות - מה זה אומר על שאר החודשים בלוח השנה העברי? האם אי אפשר לחזור בתשובה בחודשים אחרים?

"יהודי יכול לחזור בתשובה בכל זמן שהוא במהלך השנה", אומר הרב אלי עמר, "וגם בכל גיל. אין גיל מסוים שבו אומרים לך שכבר בזבזת את מרבית חייך, ועכשיו זה מאוחר מדי. ה' מחכה שהאדם יחזור בתשובה גם כשהוא על ערש דווי, עד דכדוכה של נפש".

אם כך, מהי הסגולה של חודש אלול בכל הקשור לתשובה?

"בחודש אלול ישנה אפשרות להגיע לתשובה יותר בקלות, מבחינה רוחנית. אדם נמצא לפני משפט. לפני שהשופט חורץ את הדין - יותר קל לשנות, להביא עורך דין, לשכנע וכו'. אמנם גם לאחר מכן אפשר להגיש ערעור, אבל אז אתה מערער על פסיקה קיימת, וזה יותר קשה. ביום כיפור נקבע גורלה של כל השנה הקרובה בכל הנושאים - בריאות, פרנסה, ואפילו כמה שמחה ואושר יהיו לנו במהלך השנה. כל הצרכים הפיזיים והנפשיים של האדם נסגרים ברגע הזה. כתוב 'קראו השם בהיותו קרוב'. ואכן, בזמן הזה, לפני המשפט, אלוקים מחכה לנו".

אז מה בדיוק ההבדל אם האדם חוזר בתשובה במהלך אלול או בניסן?

"זה אפשרי אבל פשוט דורש עבודה יותר קשה".

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ--בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנֶהָ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!

יום ב', ט"ז באלול תשע"ו (19 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כמו בתולה

הרב עמר מציין גם את הסמליות והחשיבות של המספר 40 ביהדות - מספר הימים בין ראש חודש אלול עד ליום כיפור - ומספר שהמספר מסמל שינוי מהותי, ולעתים אף לידה מחדש. "לדוגמה, עד יום 40 להריון התינוק לא נחשב כבר קיימא, אבל מיום 40 הוא נקרא ולד. גם האותיות ו.ל.ד הן 40 בגימטריה. האישה נקראת 'אם' רק מיום 41, וגם הגימטריה של 'אם' היא 41; המבול ארך 40 יום; בני ישראל הלכו 40 שנה במדבר, וכן הלאה".

למה צריכים 40 ימי תשובה, אי אפשר להסתפק בפחות?

"אלוקים נתן לנו 40 ימי תשובה מכיוון שהוא לא רוצה מס שפתיים זמני ורגעי שבו נגיד 'סליחה סליחה, ניפגש בשנה הבאה'. לכן בתקופה הזו, אחרי 40 ימי תשובה, שזה פרק זמן לא מבוטל, התשובה הופכת להיות חלק מהאדם, והוא אכן עובר תהליך שינוי רוחני מהותי. הוא באמת לא רוצה לחזור על הטעויות של השנה האחרונה".

הרב יצחק גבאי מוסיף שכל אדם צריך לחזור בתשובה מדי יום, ולא לחכות ליום כיפור: "בפרקי אבות כתוב 'שוב יום אחד לפני מיתתך'. אדם לא יכול לדעת מתי הוא ימות, לכן עליו לחזור בתשובה מדי יום".

בנוסף לדברים שציינו, מה החשיבות של חודש אלול?

"המזל של חודש אלול הוא בתולה. ירמיה הנביא כותב 'שובי, בתולת ישראל'. הדבר בא לרמוז שגם אישה שחטאה יכולה לחזור למצב של בתולה, מהבחינה הרוחנית. כלומר, על ידי תשובה אמיתית, אדם יכול לחזור ולהיות במצב כבראשונה, ללא צלקות ומשקעים, כאילו לא היו דברים מעולם. וזוהי בדיוק ההזדמנות שטומן בחובו חודש אלול". [מקור]

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ--בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנֶהָ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה **לכל** חולי ישראל